

Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány

6600 Szentes Bruszniai sétány 8. I. 3.

**Szöveges beszámoló
az alapítvány 2017. évi
egyszerűsített beszámolójához
és közhasznúsági mellékletéhez**

Szeged, 2018. április 4.

TÁJÉKOZTATÓ

I. A szervezet alapadatai:

Elnevezés: Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány

Alapító: Az alapítványt Rácz Lajos, Szeged 1. sz. megyei posta nyugállományú vezetője alapította 2005-ben. 2011-ben bekövetkezett halála után az alapítói jogokat a Pk. 60.092/2005/5. számú végzés alapján a Csongrád Megyei Törvényszék gyakorolta, majd a Szegedi Törvényszék 8.Pk. 60.092/2005.9 számú határozata a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány kuratóriumának hatáskörébe utalta az alapító jogokat.

Székhelye: 6600 Szentés

Bruszniai sétány 8. I. 3.

Képviselő: Tóth László kuratórium elnöke

Levelezési cím: 6728 Szeged

Kiskert utca 16.

Adószám: 18475070 1 06

OTP folyószámla száma: 11735005 – 20521116

Közhasznúsági fokozat: közhasznú

Nyilvántartási adatok: Csongrád megyei Bíróság

pk. 60.092/2005/1. szám 2005. június 23.

1260-as folyószám alatt.

Az alapítvány célja:

1. Tudományos tevékenység, kutatás, kulturális örökség megóvása érdekében a postatörténet tárgyi eszközeinek, emlékeinek felkutatása, összegyűjtése, rendszerezése, valamint e tevékenység támogatása, illetve a postatörténet tárgyi eszközeinek megőrzése, felújítása, ápolása.

2. A postatörténet tárgyi eszközeinek, emlékeinek, hagyományainak kiállításokon történő bemutatása, a tehetséges pályakezdő fiatalok posta iránti érdeklődésének támogatása.

Az alapítvány, vállalkozási tevékenységet nem végez.

Közhasznú jogállás

Az Alapítvány a cél szerinti tevékenységével közfeladatot lát el 2005. óta. Besorolása a megalakulástól kiemelten közhasznú szervezet volt. A 2011. évi CLXXV. törvény alapján előírt kötelezettség megszerzéséig közhasznú szervezetként működött az alapítvány. **A kötelezettségek teljesülésének köszönhetően a Szegedi Törvényszék 2014. június 13-án kelt határozata alapján a közhasznú besorolás megerősítésre került a 8.Pk. 60.092/2005.9 sz. határozattal.**

Az alapítvány tisztségviselői:

Kuratórium: Tóth László elnök, dr. Lovászi József titkár, Nagy Istvánné, Szél Sándor, Verók István kurátorok

Felügyelő Bizottság: Széllné Tóth Ibolya elnök, Borsos Ibolya, Juhászné Pálnok Lenke tagok

II. A könyvvezetés módja, a beszámoló

Az alapítvány könyvvezetését 2017-ben a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek éves beszámoló készítésének és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 224/2000. (XII.19.) Korm. rendelet alapján vezeti. A kettős könyvvitel szabályai szerint készítette el 2017 évi beszámolóját. Gazdálkodását a civil szervezetek gazdálkodásának szabályait meghatározó 350/2011. (XII.30.) Korm. rendelet figyelembevételével végzi. Az üzleti év azonos a naptári évvel, a mérleg fordulónapja december 31. Mérlegkészítés határideje: május 31.

III. A mérleg és az eredmény-kimutatás formája

Az alapítvány éves beszámolóját a hivatkozott (224/2000.) rendelet 4. számú melléklete szerinti mérleg, továbbá a rendelet 5. számú melléklete szerinti eredmény-kimutatás előírt tagolásának megfelelően készíti el. A beszámoló tartalmazza az előírt tájékoztató adatokat is. A PK-342 formanyomtatványon az alapítvány

elkészítette „Az egyszerűsített éves beszámoló mérleget”, valamint „Az egyszerűsített éves beszámoló eredmény-kimutatást.”

IV. Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány kiegészítő beszámolója a 2017. évi működésről

1. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ

A Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány 2017. évi gazdálkodásáról a számviteli törvénynek, és a kapcsolódó előírásoknak megfelelően végezte tevékenységét. A mérleg főösszege 2.450 eFt, a saját tőke 1.769 eFt volt.

2. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSA

Az alapítvány 2017-ben NCA működési támogatásra pályázatot nem adott be.

SZJA 1% juttatások és felhasználás

2017. január 1-jén a 2015-ben kapott 135.480,- valamint 2016-ban kapott 123.917,- forint, összesen 259.397,- forint állt rendelkezésre az SZJA 1%-okból. Továbbá 2017 szeptemberében a 2016-os kereteket utáni följánlásokból 57.157 forintot utalt át a NAV az alapítvány folyószámlájára. 2017-ben 135.480,- forint kiadás keletkezett. Ebből működésre 5.590 forint (4,1%), PR tevékenységre 6.480,- forint (4,8%) célszerinti tevékenységre 123.410 forint (91,1%) lett elszámolva. A 2017. május 31-ig esedékes 16KOZ időben beadásra került. 2017-ben is nagyon takarékosan gazdálkodott az alapítvány. Az 1%-os kötelezettségből döntően a további kiállítási anyagok bemutatása történt. képektervek vásárlásával, valamint alkalmi kiállítások megtartásakor szállítási költséget számoltunk el. A minimális működési kiadás bank-, postaköltségre és adminisztrációs anyagra merült fel. 2018-ban több alkalmi kiállítás várható, amelyek költség igényesebbek, ezért tartalékoltuk a 2016. évi támogatást.

3. VAGYONFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS KIMUTATÁS

2017-ben az alapítvány vagyona –hasonlóan az előző évekhez - tovább nőtt. Sikerült ismét nyereségesen működni. 2017-ben 20 eFt nyereséget értünk el. Folyamatosan biztosítva van a fedezet a célszerinti tevékenységek minőségének javítására, és a kiállítások színvonalának emelésére. 2017-ben újabb Kass János által tervezett bélyegek kerültek beszerzésre, valamint a már meglévő filatéliai anyagunk döntő része paszpartuzással igényesebbé vált. A rövidejártatú kötelezettségünk 260 eFt-ról 181 eFt-ra csökkent. 2017-ben a ráfordításaink összege hasonló szinten alakult, mint 2016-ban. Összesen 652 eFt költséget számoltunk el. A ráfordításokból 578 eFt-ot célszerinti tevékenységre fordítottunk, ez 88,6 %, működési költségre pedig 74 eFt-ot, amely az összes ráfordítás 11,4%-a.

4. CÉL SZERINTI JUTTATÁSOK KIMUTATÁSA

Szervezetünk nem nyújtott juttatást, így e soron nem történt kifizetés.

5. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPTÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSÁTÓL ÉS MINDEZEK SZERVEITŐL KAPOTT TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

Az alapítványunk 2017-ben önkormányzattól nem kapott támogatást. Állami szervtől 57.157 forint folyt be, amely teljes egészében az SZJA 1%-os felajánlásokból ered.

6. A KÖZHASZNÚ SZERVEZET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

Az alapítvány kuratóriumának tagjai, a felügyelő bizottsági tagok és a könyvelő díjazás nélkül látják el feladataikat. A rendezvények segítői is önzetlenül, anyagi ellenszolgáltatás nélkül állnak rendelkezésre, önkéntesként végzik munkájukat. Az alapítvány honlapjának www.dapta.hu naprakészen tartását szintén önkéntes munkában végzi két személy.

Személyi jellegű ráfordítás 2017-ben nem volt.

7. A TÁRGYÉVBEN VÉGZETT ALAPCÉL SZERINTI ÉS KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA (Közösségi kulturális hagyományok, értékek ápolása 1991. évi XX. tv. a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköréről 121.§.a) - b). A helyi közművelődési tevékenység támogatása, a kulturális örökség helyi végelme 2011. évi CLXXXIX. tv. A Magyarország helyi önkormányzatokról 23.§. (4) 13. Kulturális örökség védelme 2001. évi LXIV. tv. a kulturális örökség védelméről).

7.1. Közösségi kulturális hagyományok, értékek ápolása

Az alapítvány kiemelt feladatának tekinti a postás hagyományok, tárgyi emlékek összegyűjtését és kiállítás formájában történő bemutatását. A szentesi állandó kiállítás a Dél-Alföld (Bács-Kiskun-, Békés- és Csongrád megye) legjelentősebb postai kiállító helye. A kiállítás a bemutatás mellett interaktív. A régi működő távközlési berendezések kipróbálásának lehetőségét nagyra értékelik a látogatók. 2017-ben jelentős önkéntes munkavégzéssel sikerült részben üzemképesé tenni azt a majdnem 100 éves CB telefonközpontot, amelyet az előző évben kapott az alapítvány. Így jelenleg három működőképes kézi-kapcsolású telefonközpont és egy működő gépi alközpont tartozik a kiállításhoz. A központokhoz üzemképes induktoros (kurbli), vaktárcsás, illetve tárcsás telefonok csatlakoznak. A látogatók szívesen kipróbálják ezeket. Hasonló népszerűséget élvez az a négy távgépíró berendezés, amely 2-2 összeköttetéssel biztosítani tudja a táviratok adását és vételét. Ugyancsak népszerű az a két morze billentyűvel bíró csöbúgó, amely morzejelek adását és vételét teszi lehetővé. A postaműt megismertetését jól szolgálják a különböző településeken megrendezett postajubileumi és évfordulós megemlékezések, postatörténeti kiállítás megnyitóval egybekötve.

2017-ben az alapítvány támogatásával a következő ilyen rendezvények voltak:

Június 23-án Szőreg posta ünnepelte megnyitásának 150. évfordulóját. A rózsáünnephez kapcsolódó rendezvénysorozat nyitórendezvénye volt a postatörténeti kiállítás és ünnepség. Dr. Berkesi Ottó a település önkormányzati képviselője és Ötvös Tamás, a Magyar Posta Zrt. Kelet-magyarországi Területi Igazgatóság osztályvezetője nyitotta meg a kiállítást. Július 25-én ért Szőregre a „Kerékpártúra az országhatár mentén” túra, amely a Magyar Posta megalakulásának 150. évfordulója tiszteletére indult el. A program része volt a postatörténeti alkalmi kiállítás megtekintése. A kiállítás bemutatásáról az alapítvány vezetői gondoskodtak.

Július 15-én Árpádhalom posta ünnepelte megnyitásának 110. évfordulóját. A falunapi rendezvény része volt a postatörténeti kiállítás, és az ahhoz kapcsolódó ünnepi megemlékezés. Szarka Attila a település polgármestere és Borsos Ibolya az alapítvány FB tagja voltak az ünnepi szónokok. A rendezvényen Farkas Sándor a térség országgyűlési képviselője is részt vett. A falunap résztvevői érdeklődéssel tekintették meg a postatörténeti kiállítást.

Az alapítvány a fentiekén kívül a régióban a következő rendezvényekben volt érdekelt:

2017-ben volt az önálló Magyar Posta megalakulásának 150. évfordulója. Ebből az alkalomból egy vándorkiállítás indult országos körútra, melynek keretében a Dél-Alföldön, 22 helyen 28 napot töltött a jubileumi kiállítást bemutató kamion. A felügyeletet és az idegenvezetést döntően a Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány aktivistái biztosították. A kamion elsődlegesen a jubileumban közvetlenül érintett településeket kereste fel, ahol a posták ebben az időben, 150 éve nyíltak, valamint olyan településeken jelent meg, ahol különböző fesztivál volt. Így biztosította, hogy a fesztiválokhoz kapcsolódjon a 150 éves magyar postaműt tárgyi és okirati emlékekkel.

Április 21.-én a hódmezővásárhelyi Filatéliai kör filatéliai napot tartott. Ott bemutatták a „Hódmezővásárhely posta történetére” című filmet, valamint a postatörténeti alapítvány elnöke beszélt a 150 éves önálló Magyar Postáról.

2017-ben volt Kass János grafikusművész születésének 90. évfordulója. Kass János 1973-tól haláláig a magyar bélyegtervezés meghatározó egyénisége volt. Kezdetben az ő bélyegeit mutatta be az alapítvány, majd saját gyűjteményt vásárolt, amely az alapítványi gyűjtemény szerves része lett. A szentesi kiállításon egy teremben, valamint a vándorkiállításokon rendszeresen láthatók Kass János bélyegek és bélyegtervek. **2017. február 9-től** március 19-ig Szegeden a Magyar Tudományos Akadémiai Bizottság székházában 45 darab bélyegeket és bélyegterveket tartalmazó tabló került bemutatásra. A megnyitó szónoka a „Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány” elnöke volt.

Az alkalmi kiállításokat 25 helyszínen 6192 személy látta, emellett a sajtó, rádió és televízió híradásából több tízezren kaptak tudósítást róluk, illetve több mint háromezren az alapítvány honlapjáról informálódtak.

2017-ben a Bács-Kiskun megyei Könyvtár a községi könyvtárak látogatásának fokozására KönyvtárMozi programon belül „Szoboszlai Péter: Levelet hozott a posta” című régi időkötő fölelevenítő animációs filmjét tűzte palettára. Az alapítvány által biztosított előadó a postaműtről és a 150 éves önálló Magyar Postáról tartott előadást. Ilyen rendezvény volt június 17.-én Gátéron, november 13.-án Csölyospáloson, november 24.-én Fülöpjakabon és december 14.-én Szankon.

Október 10-én Csépan szászi Kovách Albert emléktáblájának avatása történt, a település első postamestere halálának 110. évfordulója alkalmából. A volt postamester részt vett a szabadságharcban, helytörténeti kutatásokat végzett, mint a régészeti magán-társaság titkára, valamint egyházi főfelügyelőként is tevékenykedett.

A Postai Világnap alkalmából 2017. október 12-én Mezőhegyesen tartott megemlékezést az alapítvány elnöke. A helyi érdeklődőkön kívül többen más településről utaztak erre a rendezvényre.

A hagyományok ápolása folyamatosan jelen van az alapítvány életében. Az elmúlt évekhez hasonlóan 2017-ben is többen jelentkeztek postatörténeti tanulmányok írására. Elkezdődött az anyaggyűjtés a majdan kiadásra kerülő Múltidéző 4. könyvhöz.

A www.dapta.hu címen elérhető az alapítvány honlapja, amelyen látható a szentesi állandó kiállítás, az ott megforduló látogatócsoportok, az időszaki és vándorkiállítások, a dél-alföldi posták jubileumi ünnepei, továbbá a szervezet kiadványai, szakmai és postatörténeti konferenciái, az alapítvány egyéb hírei, eseményei, és rendezvényei 2005-ig visszamenőleg. 2005-2016. között 16.584 látogató 23709 alkalommal kereste fel a honlapot, ahol általuk 82488 oldal megtekintés történt. A 2016-ban megújult honlapon 2017-ben 3182 ember járt 4326 alkalommal, és 8387 oldalt tekintett meg.

Múltidéző című könyvsorozatunk 1-2-3. kötetében közel 1000 nyomtatott oldalnyi tanulmány, visszaemlékezés és dokumentum jelent meg az elmúlt évek során. A köteteket az Interneten is elérhetőek és lapozhatóak. 2018. január 1-ig online módon összesen 2654 ember olvassza a három kötetet, így több ember ismerkedett meg azok tartalmával, mintha a könyvek csak nyomtatásban láttak volna napvilágot.

7.2. A helyi közművelődési tevékenység támogatása, a kulturális örökség helyi védelme

A Dél-alföldi Postatörténeti Alapítványnak együttműködési megállapodása van Szentes város önkormányzatával. Ez alapján lett a kiállítás végleges helye Szentes. Kezdetben (2003-ban) több magánszemély gyűjteménye volt kiállítva, majd folyamatosan kapott adományok bővítették a látnivalókat. A szentesi állandó kiállítás hat teremből, két folyosóból és egy 20 m²-es előtérből áll. 2017-ben több távközlési szakember jelentős élőmunka ráfordítással –mindennemű anyagi ellenszolgáltatás nélkül- részben működőképessé tette azt a közel 100 éves CB telefonközpontot, amelyet 2016-ban kapott az alapítvány. Így a látogatók nemcsak nézhetik, hanem ki is próbálhatják a hajdan üzemszerűen működő régi technikát. A kiállítási anyag és a látnivalók évről-évre nőnek. Ennek köszönhetően nemcsak a Szentesen üdülő emberek tekintik azt meg, hanem a helyi lakosok is visszatérő látogatók. Az állandó kiállítás bejelentkezéssel hétköznap 8 óra és 16 óra között, csoportoknak szombaton 8 óra és 12 óra között is látogatható. A látogatás díjmentes. Az aktivisták a teremőrség mellett – ismeretükhöz mérten - tárlatvezetést is végeznek. Csoportok esetében mindenkor jól felkészült idegenvezető gondoskodik a kiállítás bemutatásáról. 2017-ben a hat teremben, a két folyosón, az előtérben és a mobil telefonok mellett szöveges ismertető került elhelyezésre, amely a csoporttól leszakadó, vagy önállóan közlekedő emberek számára segédlet az egyéni tárlatmegtekintéshez.

A különböző iskolák tanulói és nyugdíjas csoportok rendszeres látogatói a kiállításnak, Évek óta júniusban iskolások versenyének egyik állomása a „Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány” állandó kiállítása. 2017. június 9-én 13 iskolás csoport feladatai között több közintézmény megtekintése, és ott különböző feladatok megoldása szerepelt. A postával, postamúlttal kapcsolatos írásos feladatok és a látnivalók együtt hatottak a diákokra.

2017-ben Szentes város testvér-települési megállapodást kötött Sepsiszentgyörgy várossal. Tekintettel, arra hogy Sepsiszentgyörgyön működik a Puskás Tivadar Távközlési Kismúzeum, a postatörténeti alapítvány indokoltnak látta a két civil szervezet együttműködését, a múlt emlékeinek bemutatásában és a hagyományok ápolásában. 2017 szeptemberében, amikor a testvértelepülés delegációja Szentesen járt, a postatörténeti kiállítást is megtekintették. Ekkor született a gondolat egy „Együttműködési megállapodás” megkötésére. A tervezetet mindét alapítvány véleményezte, majd véglegesítette. 2017. november 29-én a romániai Sepsiszentgyörgy városban működő Puskás Tivadar Művelődési, Műszaki-Tudományos Alapítvány (Távközlési Kismúzeum) és a magyarországi Szentes város székhellyel működő Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány együttműködési megállapodást kötöttek, amelyet a két város polgármestere ellenjegyzett.

A bezárt Budapesti Postaforgalmi Technikum, majd Postaforgalmi Szakközépiskola megmentett tablói Szentesre, az alapítványhoz kerültek. Ezért, és az egyéb látnivalókért a volt diákok előszeretettel rendeznek itt osztálytalálkozót. 2017-ben is volt egy osztálytalálkozó Szentesen.

Az alapítvány az állandó kiállítása üzemeltetésén és rendezvényeinken túl, részt vállal Szentés történelmi múltjának megismertetésében, és a város látnivalóinak (müemlékek, szobrok, más kiállítások) népszerűsítésében, bemutatásában. A múlt emlékeinek megismerésével párhuzamosan a szabadidő kulturált eltöltésében is fontos szerepet tölt be. A szentesi állandó kiállítást 2017-ben 714 fő tekintette meg.

7.3. Kulturális örökség védelme

Az alapítvány időszakonként a kiállítását bemutató szórólapot küld minden Bács-Kiskun-, Békés- és Csongrád megyei posta címére melyben kéri, hogy az aktív és nyugdíjas postások, valamint az alapítványt segítő személyek a régi tárgyak, okiratok gyűjtésével legyenek a Dél-alföldi Postatörténeli Alapítvány segítségére. A kulturális örökség védelme érdekében továbbra is folyik a múlt emlékeinek felkutatása. A közönségtalálkozóknak és a média tájékoztatásoknak köszönhetően többen döntenek úgy, hogy saját tárgyi és okirati emlékeiket átengedik az alapítvány részére. Látják és tapasztalják, hogy a kapott régi tárgyak, okiratok méltó helyen vannak az alapítványnál, mintha azok elkallódnának, vagy nem megfelelő helyre kerülnének. 2017-ben 4038 fajta tárgyi eszköz és okirat szerepel a kiállítás leltárában, amely összesen 6525 darab. Az informatika segítségével kódolt csoportosítás nemcsak a leltárt segíti, hanem gyors információt is biztosít a kutatók részére.

Az aktivisták folyamatosan gondoskodnak az eszközök és tárgyak rendben tartásáról, ápolásáról. Kiemelkedő az a munka, amelyet aktív és nyugdíjas műszaki szakemberek végeznek a távközlési technika működőképességének biztosítása érdekében. A szentesi kiállítás hazánk egyik legtöbb működőképes és a látogatók által is használható távközlési berendezésével rendelkezik. 2017-ben a 150 éves évfordulóhoz kapcsolódó vándorkiállítások alkalmából lehetőség volt az értékmentésről is beszélni. Ennek is köszönhetően jelentős mennyiségű régi postás egyenruha adományt kapott az alapítvány.

Szentésen a kiállítás háttér anyagaként jelentős dokumentum és szakirodalom áll a kutatók rendelkezésére; a Postai Rendeleték Tára 1867-től, valamint több évfolyam Szaknévsora és Évkönyve, valamint egyéb korabeli kiadványok és okiratok. A helytörténeli foglalkozók részére készséggel áll rendelkezésre az alapítvány, illetve szakmai segítséget is biztosít a kutatóknak. A közreműködésnek köszönhetően több település postamúltja földolgozásra került, és önálló kiadványként, vagy a helyi települési monográfiában kapott helyet.

2012-ben az alapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma Esélyteremtési Főosztályánál kezdeményezte a közérdekű önkéntes tevékenység nyilvántartásba vételét. A nyilvántartásunkat a 4774 sorszám alatt előjegyezték. 2017-ben az alapító okiratban meghatározott feladataink elvégzésére - benne az állandó és alkalmi kiállítások karbantartásával, szervezésével, rendezésével, idegenvezetéssel, valamint a könyveléssel, honlap naprakészségének biztosításával - összesen 1217 óra önkéntes munkavégzés történt.

Az alapítvány a Postamúzeummal és a Bélyegmúzeummal rendszeres kapcsolatban áll. Egymás munkáját segítve fáradozik azon, hogy a Dél-alföldi Postatörténeli Alapítvány a Magyar Posta múltjának méltó ápolója, gondozója és hagyományörzője legyen.

A Dél-alföldi Postatörténeli Alapítvány 2017. évi kulturális tevékenysége a hagyományok ápolásával, a múlt postatörténelének megismerése érdekében kifejtett tevékenységével biztosítani tudta az alapító okiratban meghatározottak szerinti működést.

Szeged, 2018. április 4.

Tóth László kuratórium elnök

Záradék:

A Dél-alföldi Postatörténeli Alapítvány kuratóriuma 2018. április 18-i ülésén elfogadta a 2017. évi beszámolóját, benne az alábbiakat:

- az egyszerűsített éves beszámoló mérleget
- az egyszerűsített éves beszámoló eredmény-kimutatását
- közhasznúsági mellékletét
- jelen szöveges beszámolót